

Режисьорът Явор ГЪРДЕВ:

НАЧИНИТЕ СА МНОГО, СМИСЛИТЕ СА МАЛКО

В България наградите в известен смисъл са илюзия, твърди носителят на "Аскеер"

- Спектакълът на варненския драматичен театър "Бастард", за който взехте "Аскеер", стана хитът на миналия сезон. Това, че го случихте на едно много специално място, ли беше най-важното?

- В известен смисъл този спектакъл можеше да се случи само в избите "Димит". Това пространство се превърна наистина в част от спектакъла и "Бастард" е това, което е, само в тези изби. Разбира се, имаше и доста шум около това, но за мен са по-важни действителните стойности и ако успея да се докосна до тях, това е смисълът. Останалото са ефекти. Те са добре дошли в случая, защото популяризират това, което аз самият мисля, не е спойността, а не са само реклами. И това е хубаво.

- А не е ли смущаващо да се произведе толкова "закрепостен" спектакъл?

- Според мен не, защото аз съм сигурен, че театралните събития могат да стават на все-

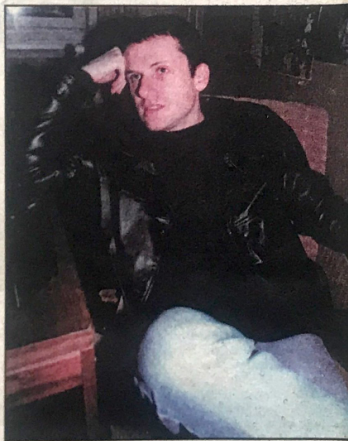
какви места, по най-различен повод и с най-различни хора. Така едно представление, което е закрепостено някъде, също с това, че не може да пътува, придобива една особена стойност. Защото по отношение на публиката важи максимата "Ако планината не отида при Мохамед, Мохамед отида при планината". Или пък не отида при нея и в това няма нищо случайно.

- Какво са за Вас театралните награди?

- Те са полезни, доколкото легитимират моята работа в очите на една по-широка част от обществото. Те, разбира се, помагат по някакъв косвен начин възможностите за правене на театър да станат по-големи. Въпреки че аз не съм сигурен, че това не е илюзия. В България в известен смисъл е илюзия.

- Какво Ви прилича в един исторически сюжет?

- Това, което ме вълнува действително, е природата на трагичното и най-главно две неща - "хюбрис" и "катастрофа" - трагическата бина и

Сцена от спектакъла "Бастард"

Снимка театрален архив

трагическият ефект на очистиането от бина. И понеже тези два елемента на трагичното много отдавна присъстват в модерната театралност, един опит да се проникне в тяхната природа е много съществен и може да бъде осъществен както по модерен, така и по ретроспективен начин. Начинът, по който аз работя, включва тези две неща - аз работя модерно и ретроспективно едновременно. Не работя класично, а ретроспективно, това е различно нещо. В моите проекти винаги има една задължителна актуалност във времето, в сегашното, и едновременно с това има и един ретроспективен поглед към вечната история. Защото аз по някакъв начин разделям историята на голяма и малка. В голямата събитията винаги са

модерни - нещо, което се е случило преди 3000 години, може да има абсолютна важност в момента - то е елемент на голямата история. И се старая във всеки проект, който правя, голямата история да присъства. В модерния театър трагизмът винаги докосва по някакъв начин тази голяма история, с което надскача измеренията на малките сегашни събития и придобива една абсолютна актуалност. Защото според мен трагедията е абсолютно и винаги актуална.

- Ако Вие сте актьор, а Явор Гърдев Ви е режисьор, добре ли бихте се чувствали?

- Ами, разбира се, защото аз съм всъщност един диалогичен режисьор. Най-диалогичният. Аз нищо не измислям, актьорите го правят. Но, разбира се, те

вървят по някакви много добре формулирани задачи. Целеполагането е най-важното нещо. То може да роди импровизацията. Аз не вървам в импровизацията възбужда, а в целеполагането, което може да роди продуктивна импровизация - интересна и артистична. Трябва да има точна задача. Това не е изчисление, не е горна якава мярка, която се задава предварително, а това какъв смисъл търсим и какво се опитваме да направим. Не как се опитваме. Защото начините са много, смислите са малко. И обикновено, когато театърът се съсредоточава около начините си, той ражда вариации на неперемежия се смисъл, на необорима, на ненамерен смисъл, а на някакви констатации. А пък аз не се занимавам с констатации, а с това как се движат смисълът, от това движение се раждат и неговите форми. И те се раждат естествено, не са толкова намислени. В това е работата - много по-важен е въпросът какво правиш, отколкото въпросът как го правиш.

- Преодоляването на кой актьор Ви е било най-трудно и приятно в крайна сметка?

- Имаше една актриса, която се казва Мелани дьо Лизбак, с нея в края на 2000 г. направихме един монолог във Франция, в Тур, в един спектакъл по "Чаика". Там според мен имаше абсолютно чисто откритие. Там аз съм правил най-малко, а актрисата - най-много. Имам го на запис това изпълнение и смятам, че е нещо уникално и абсолютно неповторимо.

- След "Бастард" какъв?

- След няколко дни почвам репетиции със Златина Тобеа и Михаил Мутафов. Ще правим представление, което се казва "Във въздуха" - по един автор, който е мой приятел - Алексей Шпенко. Аз бече направих едно представление във Верона по него. Представлението ще излезе на сцената на хасковския театър. Става дума за двама много симпатични старци, които не могат да мръднат от леглата си. Там също има много големи измерения на трагизма, само че в неговата битова мизерия.

Разговаря Нина ЛОКМАДЖИЕВА

ВАРНЕНСКИТЕ новини

Рапъри тръгват